Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

2022/2188(INI)

19.7.2023

OPINIA

Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

dla Komisji Spraw Zagranicznych oraz Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie sprawozdania z realizacji umowy o handlu i współpracy między Zjednoczonym Królestwem a UE
(2022/2188(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej (*): Dragoş Pîslaru

(*) Zaangażowana komisja – art. 57 Regulaminu

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Handlu Międzynarodowego, jako komisji przedmiotowo właściwych, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

– uwzględniając Umowę o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony[1],

– uwzględniając Umowę o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej[2],

– uwzględniając sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady z 24 marca 2022 r. dotyczące wykonania i stosowania Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony 1 stycznia – 31 grudnia 2021 r. (COM(2022)0126),

– uwzględniając sprawozdanie Komisji z 15 marca 2023 r. dotyczące wykonania i stosowania Umowy o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony 1 stycznia – 31 grudnia 2022 r. (COM(2023)0118),

– uwzględniając europejską konwencję praw człowieka,

– uwzględniając Europejską kartę społeczną,

– uwzględniając konwencje i protokoły Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), w szczególności podstawowe instrumenty MOP,

– uwzględniając wspólne oświadczenie ministra spraw zagranicznych Zjednoczonego Królestwa i wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Maroša Šefčoviča z 24 marca 2023 r. w sprawie wyników dziesiątego posiedzenia Wspólnego Komitetu ustanowionego na podstawie umowy o wystąpieniu oraz drugiego posiedzenia Rady Partnerstwa w ramach umowy o handlu i współpracy,

A. mając na uwadze, że od 1 stycznia 2021 r. handel i współpracę między UE a Zjednoczonym Królestwem reguluje umowa o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem; mając na uwadze, że ramy instytucjonalne tej umowy o handlu i współpracy zostały ukończone i zaczęły w pełni funkcjonować w 2022 r.;

B. mając na uwadze, że umowa ta przewiduje koordynację zabezpieczenia społecznego w celu ochrony praw do zabezpieczenia społecznego osób przemieszczających się między UE a Zjednoczonym Królestwem po 1 stycznia 2021 r.; mając na uwadze, że zapewnia ona również równe warunki działania z myślą o zapewnieniu uczciwej

[1] Dz.U. L 149 z 30.4.2021, s. 10.
[2] Dz.U. C 384I z 12.11.2019, s. 1.

konkurencji poprzez utrzymanie wysokiego poziomu ochrony w wielu obszarach, w tym praw socjalnych i pracowniczych, oraz obejmuje wiążące mechanizmy egzekwowania i rozstrzygania sporów w celu zapewnienia zgodności;

C. mając na uwadze, że zgodnie z tą umową prawa podstawowe do organizowania się, rokowań zbiorowych i podejmowania działań zbiorowych są zapisane w prawie międzynarodowym i nierozerwalnie związane z zapewnieniem zrównoważonego rozwoju i równych warunków działania;

D. mając na uwadze, że umowa o handlu i współpracy zawiera rozdział dotyczący małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), w którym uznaje się potrzebę zapewnienia otwartego i bezpiecznego rynku dla przedsiębiorstw, w tym MŚP, oraz dąży do zapewnienia, aby ich potrzeby były uwzględniane w procesie wdrażania, by mogły z niego korzystać;

1. podkreśla znaczenie silnego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego UE i Zjednoczonego Królestwa, w tym organizacji pracodawców i związków zawodowych, a także organizacji pozarządowych, we wdrażanie umowy o handlu i współpracy zgodnie z jej art. 13 i 14; odnotowuje posiedzenia wewnętrznej grupy doradczej UE w tym zakresie i z zadowoleniem przyjmuje pierwsze posiedzenie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego w październiku 2022 r.; podkreśla znaczenie kontynuowania tego dialogu i współpracy;

2. zauważa z zadowoleniem, że jak dotąd wdrożenie protokołu w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w ramach umowy o handlu i współpracy nie przysparzało problemów i że w 2021 r. i 2022 r. nie stwierdzono problemów strukturalnych; podkreśla jednak znaczenie dynamicznego protokołu, dostosowywanego do przeglądów rozporządzeń w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;

3. zauważa, że w 2021 r. Specjalny Komitet ds. Koordynacji Zabezpieczenia Społecznego przyjął poprawki do załączników do protokołu, aby potwierdzić, że państwa członkowskie nadal zezwalają pracownikom delegowanym do Zjednoczonego Królestwa lub z tego kraju na objęcie ich – na określonych warunkach – ustawodawstwem w zakresie zabezpieczenia społecznego państwa wysyłającego; zauważa również, że w 2022 r. podjęto działania przygotowawcze mające na celu wdrożenie postanowień finansowych dotyczących zwrotu kosztów świadczeń rzeczowych z tytułu choroby udzielanych przez państwo inne niż właściwe;

4. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Specjalny Komitet ds. Koordynacji Zabezpieczenia Społecznego decyzji 1/2023 zatwierdzającej korzystanie z systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego na mocy umowy o handlu i współpracy[3] w kontekście protokołu, a także do uwzględnienia tego, że odpowiednie części decyzji i zaleceń Komisji Administracyjnej ds. Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego powinny mieć zastosowanie w kontekście protokołu w drodze zalecenia specjalnego komitetu[3]; ponawia apel do państw członkowskich o jak najszybsze zapewnienie pełnego funkcjonowania systemu

[3] Wstępny porządek obrad Trzeciego Specjalnego Komitetu ds. Koordynacji Zabezpieczenia Społecznego, Londyn, czerwiec 2023 r.

elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego oraz o wykorzystanie możliwości, jakie stwarzają istniejące fundusze UE, w celu pełnego wdrożenia tego systemu i dalszej cyfryzacji administracji publicznej;

5. przypomina, że umowa o handlu i współpracy wymaga, aby partnerstwo gospodarcze między obiema stronami opierało się na równych warunkach otwartej i uczciwej konkurencji oraz że handel i inwestycje powinny odbywać się w sposób sprzyjający zrównoważonemu rozwojowi, w tym rozwojowi gospodarczemu i społecznemu oraz ochronie środowiska; zauważa, że na mocy art. 355 obie strony zobowiązały się utrzymać i poprawiać swoje odpowiednie standardy w dziedzinach objętych tytułem XI;

6. wyraża zaniepokojenie ostatnimi wydarzeniami, które mogą podważyć postanowienia umowy o handlu i współpracy dotyczące równych warunków działania w dziedzinie pracy i spraw społecznych w Zjednoczonym Królestwie; wyraża w związku z tym głębokie ubolewanie, że w lipcu 2022 r. uchylono zakaz zatrudniania przez agencje zatrudnienia pracowników tymczasowych w celu zastępowania pracowników biorących udział w akcjach protestacyjnych, co zagraża prawu pracowników do działań zbiorowych, w tym prawu do strajku; apeluje do rządu Zjednoczonego Królestwa, aby wprowadził niezbędne środki w celu utrzymania równych warunków działania nakreślonych w artykułach umowy o handlu i współpracy;

7. zwraca ponadto uwagę na pewne niepokojące zmiany legislacyjne w Zjednoczonym Królestwie, które zostały zaproponowane, ale nie zostały jeszcze przyjęte, w tym ustawę o zachowanym prawie UE (uchyleniu i reformie), ustawę o strajkach (minimalnych poziomach usług) oraz ustawę o ochronie danych i informacjach cyfrowych (ustawę nr 2); podkreśla, że w razie przyjęcia wnioski te mogłyby mieć poważne konsekwencje dla praw pracowniczych, w szczególności podstawowych praw do wolności zrzeszania się i organizowania się, a także rokowań zbiorowych i działań zbiorowych, w tym prawa do strajku, oraz podważają zobowiązania Zjednoczonego Królestwa na mocy umowy o handlu i współpracy; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje decyzję rządu Zjednoczonego Królestwa o nieprocedowaniu ustawy o prawach;

8. przypomina, że ochrona praw pracowniczych ma zasadnicze znaczenie dla utrzymania równych warunków działania i zrównoważonego rozwoju, określonych między innymi w art. 355, 386, 387, 399 i 524 umowy o handlu i współpracy; apeluje do Komisji o ścisłe monitorowanie rozwoju sytuacji w tym zakresie oraz o wykorzystanie wszelkich dostępnych środków, aby rozwiać wszelkie obawy, jakie przyjęcie tych wniosków mogłoby wzbudzić w związku ze stosowaniem tytułu XI rozdział 6, w tym poprzez dialog w Radzie Partnerstwa i specjalnych komitetach, konsultacje z wewnętrzną grupą doradczą UE oraz, w razie potrzeby, mechanizmy rozstrzygania sporów przewidziane w art. 389;

9. zauważa, że w czerwcu 2021 r. rząd Zjednoczonego Królestwa ogłosił zamiar ustanowienia jednego organu egzekwowania praw pracowniczych, którego zadaniem będzie prowadzenie scentralizowanego nadzoru nad przepisami prawa pracy[4], aby

[4] Departament Biznesu, Energii i Strategii Przemysłowej, Zjednoczonego Królestwa. Establishing a new single enforcement body for employment rights [Ustanowienie jednego organu egzekwowania praw pracowniczych],

poprawić koordynację i skuteczność istniejących organów oraz rozszerzenia egzekwowania na nowe obszary; zauważa jednak, że do tej pory nie poczyniono dalszych postępów w sprawie wniosku; apeluje do Komisji o dalsze ścisłe monitorowanie egzekwowania odpowiednich norm pracy i standardów społecznych, zgodnie z wymogami umowy o handlu i współpracy oraz wszelkiego rozwoju sytuacji w tym zakresie, a także o kontynuowanie wysiłków wraz z rządem Zjednoczonego Królestwa w celu zapewnienia pełnej zgodności z umową o handlu i współpracy;

10. wyraża głębokie ubolewanie z powodu dyskryminacyjnego traktowania przez Zjednoczone Królestwo w 2021 r. pracowników z pięciu państw członkowskich UE w odniesieniu do obniżonych opłat za długoterminowe wizy pracownicze; wyraża ponadto ubolewanie z powodu późniejszego odstąpienia przez Zjednoczone Królestwo od art. 18 ust. 2 Europejskiej karty społecznej i w konsekwencji zniesienia od lutego 2022 r. obniżek opłat za wizy pracownicze dla wszystkich obywateli UE; apeluje do Komisji, aby wprowadziła wszystkie środki niezbędne w tym kontekście i aby dalej podnosiła tę kwestię w Radzie Partnerstwa oraz Specjalnym Komitecie Handlowym ds. Równych Warunków Działania na rzecz Otwartej i Uczciwej Konkurencji oraz Zrównoważonego Rozwoju;

11. wzywa UE i Zjednoczone Królestwo do zbadania możliwości dalszej współpracy i wymiany najlepszych praktyk w dziedzinie zatrudnienia i ochrony socjalnej; uznaje potencjał wzajemnej współpracy w celu poprawy wdrażania i egzekwowania polityki zatrudnienia, co zapewni uczciwą konkurencję i wzrost przedsiębiorstwom i pracownikom zarówno w UE, jak i w Zjednoczonym Królestwie.

2021.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ OPINIODAWCZĄ

Art. 58 – Procedura wspólnych posiedzeń komisji Data ogłoszenia na posiedzeniu	15.12.2022
Data przyjęcia	18.7.2023
Wynik głosowania końcowego	+: 34 –: 1 0: 5
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Evelyn Regner
Zastępcy (art. 209 ust. 7) obecni podczas głosowania końcowego	Andrey Novakov, Carina Ohlsson, Helmut Scholz, Ralf Seekatz

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

1	-
ID	Dominique Bilde

5	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Objaśnienie używanych znaków:
+ : za
- : przeciw
0 : wstrzymało się